

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Собко Є. В.,
*студентка 3-го курсу факультету адвокатури
та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУДОЧИНСТВА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Сучасні глобальні технологічні процеси дедалі активніше проникають у всі сфери державного управління, зокрема й у сферу правосуддя. Діджиталізація судочинства стала не лише викликом, а й необхідною умовою для забезпечення ефективності, прозорості та доступності правосуддя. Особливо цей процес активізувався в умовах пандемії COVID-19 та повномасштабної війни в Україні, коли фізичний доступ до судів часто ускладнений або неможливий. Проте перехід до цифрових форм провадження супроводжується численними проблемами технічного, правового та організаційного характеру.

У багатьох розвинених країнах діджиталізація судових процедур уже давно є реальністю. Наприклад, у Сполучених Штатах Америки функціонує система електронного документообігу PACER, яка дозволяє учасникам процесу отримувати доступ до матеріалів справи онлайн, подавати процесуальні документи, оплачувати судовий збір і навіть брати участь у слуханнях дистанційно. У Великій Британії активно впроваджуються онлайн-суди для розгляду нескладних справ у сфері цивільного та адміністративного судочинства. Франція створила портал телесудочинства, а в Естонії значна частина справ розглядається в електронному форматі, що дозволяє значно зекономити державні ресурси і прискорити розгляд справ [1].

Досвід зазначених країн демонструє важливу особливість: діджиталізація не обмежується лише впровадженням відеозв'язку чи електронного документообігу. Йдеться про повноцінну трансформацію судової системи, де за допомогою цифрових технологій оптимізується логістика справ, автоматизується розподіл суддів, забезпечується відкритість судових рішень і зменшується людський фактор у прийнятті рішень. Наприклад, у Сінгапурі діє система під назвою Community Justice and Tribunals System (CJTS), яка дає змогу громадянам подавати скарги,

переглядати документи справи, комунікувати зі сторонами та навіть укладати мирові угоди без фізичної присутності в суді.

Україна також розпочала процес цифровізації судової системи ще до початку повномасштабної війни. Основою цифрового судочинства стала Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС), що передбачає функціонування електронного суду, в межах якого сторони можуть надсилати документи в електронному форматі, отримувати повідомлення та брати участь у судових засіданнях у режимі відеоконференції. Проте на практиці повноцінне функціонування цієї системи гальмується через низку факторів.

Однією з головних проблем є нерівномірність технічного забезпечення судів. Часто технічне обладнання застаріле або його недостатньо для якісного проведення відеоконференцій, збереження електронних документів або організації онлайн-засідань. У деяких регіонах, особливо в умовах воєнних дій, технічна база судів частково або повністю знищена, що робить електронне судочинство неможливим. Другою серйозною проблемою є рівень цифрової грамотності учасників процесу – як суддів та працівників апарату судів, так і адвокатів, позивачів та відповідачів. Нерідко судді уникають електронного формату через складність його використання, небажання змінювати звичну практику або побоювання технічних збоїв [2].

Також у контексті цифровізації виникає чимало правових питань. Не врегульованими залишаються питання автентичності електронних доказів, забезпечення конфіденційності персональних даних, захисту від кібератак та недопущення стороннього втручання у судовий процес. Відсутність єдиного підходу до цифрового підпису, а також неврегульованість окремих процесуальних дій у цифровому середовищі створює правову невизначеність і спричиняє зловживання.

Попри ці проблеми, цифрова трансформація судочинства в Україні є вкрай перспективною. По-перше, вона дозволяє знизити навантаження на судову систему за рахунок автоматизації процесів. По-друге, забезпечує більшу відкритість і прозорість судових рішень, що є важливою складовою боротьби з корупцією. По-третє, діджиталізація сприяє доступу до правосуддя для громадян, які проживають у віддалених районах або вимушені були евакуюватися за кордон. З огляду на війну та мобільність населення, електронний суд може стати єдиною можливою формою реалізації права на захист.

Для ефективного впровадження цифрового судочинства Україна має враховувати зарубіжний досвід, зокрема щодо стандартизації електро-

них сервісів, навчання суддів і працівників апарату, захисту інформації та вдосконалення законодавства. Важливо також інвестувати в технічну інфраструктуру, забезпечити доступність інтернету для всіх учасників процесу та адаптувати процесуальні кодекси до цифрових реалій.

Отже, діджиталізація судочинства в Україні – не просто технічний проєкт, а глибока реформа, яка повинна змінити саму логіку функціонування судової влади. Успішність цієї реформи залежить від того, наскільки держава зможе забезпечити належну технічну, нормативну та організаційну базу, водночас гарантуючи права учасників судового процесу в цифровому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Михайліна, Т. В., І. М. Жаровська, І. В. Кривешко. Діджиталізація адміністративного судочинства та інформаційна культура судді. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law* 37 (2023). С. 343–348. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/818/745>

2. Карпосєв, Р. В., Моїсєєнко Д. М. Діджиталізація цивільного судочинства в Україні. *Colloquium-journal*. No. 30 (189). 2023. С. 71–75. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1896916>

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Кісліцина І. О.

Сокалюк Дмитро
*аспірант кафедри міжнародного права
та галузевих правових дисциплін
Київський університет права НАНУ*

ЮРИСДИКЦІЯ СПОРІВ ПРО ВИЗНАННЯ ПРОТИПРАВНОЮ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЩОДО НЕЗАВЕРШЕННЯ ВАЛЮТНОГО НАГЛЯДУ ОПЕРАЦІЙ З ЕКСПОРТУ АБО ІМПОРТУ ТОВАРУ

Повномасштабна війна та тотальне обмеження економічних відносин з російською федерацією та її союзниками призвели до недотримання

Мозгальов В. Ю.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМИ ПРАВОПОРУШЕННЯМИ, ПЕРЕДБАЧЕНИМИ СТ. 263 КК УКРАЇНИ	261
--	-----

Нечай В. О.

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ ВЕРХОВНОГО СУДУ	266
---	-----

Опаленик Л. І.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ ЯК ПРИЧИНА ЗАТЯГУВАННЯ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ: МЕЖА МІЖ ПРАВОМ НА ЗАХИСТ І НЕДОБРОСОВІСНОЮ ПОВЕДІНКОЮ УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСУ	269
--	-----

Панчошенко О. С.

ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	272
---	-----

Попадич О. А.

ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО СУДДІ	276
--	-----

Рева М. В.

ПРАВО НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В РІШЕННЯХ ЄСПЛ	281
---	-----

Романовська А. Р.

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРОКУРОРІВ	284
---	-----

Сайдова Валерія

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	287
---	-----

Собко Є. В.

ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СУДОЧИНСТВА: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	292
--	-----

Сокалюк Дмитро

ЮРИСДИКЦІЯ СПОРІВ ПРО ВИЗНАННЯ ПРОТИПРАВНОЮ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЩОДО НЕЗАВЕРШЕННЯ ВАЛЮТНОГО НАГЛЯДУ ОПЕРАЦІЇ З ЕКСПОРТУ АБО ІМПОРТУ ТОВАРУ	294
---	-----